

Michaela Ella
Hajduková

Volali ma
FÉNIX

MOTÝL

Volali ma
FÉNIX

Autorke vo vydavateľstve Motýľ vyšli tituly:

Mágia Bohémy
Vôňa kávy a chuť absintu
Severská princezná
Sudička zo severu
Sľub cisárovnej Sisi
Germánka
Kráľovná krvi
Záhrada umenia
Zimný palác
Berlínske hviezdy
Netopierka
Démonov anjel
Rekviem pre anjela
ZlatovláSSka
Draculova žena
Tanečnica
Dorianova kliatba
Neprižnaná
Nájdem ťa v čase
Nemecké dievča neplače
Zákon krvi

Volali ma
FÉNIX

Michaela Ella
Hajduková

VYDAVATEĽSTVO MOTÝL

VOLALI MA FÉNIX

Copyright © 2026 Michaela Ella Hajduková
Zodpovedná redaktorka: Stanislava Jedináková
Design obálky: Milan Malý
Grafická úprava: Zuzana Ondrovičová
Vydalo: Vydavateľstvo Motýľ, s. r. o.
www.vydavatelstvomotyl.sk
Vydanie prvé. Rok vydania 2026
Tlač: TBB, a. s., Banská Bystrica, BN: 150881/01

Vydavateľstvo Motýľ, s. r. o.
Dunajská 48, 811 08 Bratislava, Slovensko
Telefón: 02/381 045 81
e-mail: info@vydavatelstvomotyl.sk

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať ani šíriť akýmkoľvek spôsobom vrátane elektronického, mechanického, fotografického či iného záznamu bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN: 978-80-8164-454-2

A ja moju piešne nigda nezapomnem, na spodek do kasti ukladac ich budzem. Na spodek do kasti ukladac ich budzem. A jak už me budze psota uciskovac, ta sebe po jednej budzem vicahovac...

Venujem pamiatke svojich predkov. Kataríne a Jozefovi,
Alžbete a Petrovi, Veronike a Michalovi, Anne a Michalovi.
Som hrdá na to, že patím do vášho rodokmeňa.

Sloboda je pierko z krídla holubice, čo chce k letu iba čistý vzduch. Býva len pár krokov, pár krokov od strelnice, preto už má slabý sluch. Ako pierko z krídla holubice, letí si a nepadá, k tomu letu, svet jej hrá na bicie a sólo chce mať armáda. Sloboda je pierko z krídla holubice...

Katka Knechtová – Moje povstanie

Prológ

Zápis z udania

Dátum: 29. septembra 1944

Miesto: Veliteľstvo Hlinkovej gardy Margecany

Udávateľ: gróf Filip Gillányi, šľachtic, majiteľ kaštieľa vo Fönixhute i časti prilahlých lesov, verný prezidentovi Jozefovi Tisovi

Predmet udania: podpora partizánskych banditov

Vyhlásenie

Ja, vlastnoručne dolupodpísaný Filip Gillányi (nar. 1900), dnes 29. septembra roku 1944 udávam týmto svoju snúbenicu Emu Gillányiovú (nar. 1922), ktorá spolu so mnou obýva kaštieľ vo Fönixhute. Ema v posledných dňoch pomáhala partizánom, nosila im požíveň i pomohla jednému z nich ujsť. Som si istý, že ušli spolu. Nepodala o sebe žiadnu správu. Moja rodina je lojálna prezidentovi, dosvedčí to i veliteľ miestnej gardy. Žiadam vyhľadanie a zatknutie zradkyne podľa platných predpisov a zároveň týmto žiadam o distancovanie rodiny i zamestnancov kaštieľa od tejto poľutovaniahodnej záležitosti.

podpis udávateľa

Filip Gillányi

potvrdil veliteľ Hlinkovej gardy

Margecany

Juraj Horský

Balerína

New York

Súčasnosť

1.

Vznáša sa.

Burácavé tóny skladby sa stávajú ňou a ona sa vtelí do nich. Jej pohyby sú také ladné ako vánkom unášané závoje medúz. Skladba plynie, *Odetta* sa takmer nedotýka špičkami zeme, v tylovej sukničke vlastným telom kreslí piruety vo vzduchu.

Sólistka.

Sen, ktorý sa splnil.

Splnil... splnil... splnil...

Dýcham plytko, pohodená na zemi v tanečnej sále ako rozbitá baletka z porcelánu. Veľké okná vpúšťajú tmu. Mala by som vstať, pohnúť sa, no nie som schopná spraviť nič. Len nehybne ležať a dýchať. Keby som otočila hlavu, videla by som svoj odraz vo vysokých naleštených zrkadlách. No neurobím to. Beztak mi myseľ plnia šedivé mračná a hlas vedúceho baletného súboru.

„Dievča moje, teba je taká škoda! Kým sa pozbieraš, budeš dávno v baletnom dôchodku.“

Pokúšala som sa. Znova a znova. Vstávala som a padala. Ako keby ma vodili neviditeľné povrázky. A niekto, kto ich drží, sa

smeje a smeje, že padám, že neviem udržať rovnováhu, že som neschopná, že nikdy nedosiahnem nebo!

Pohla som stĺpnutým telom a pokúsila sa posadiť. Temnotu za oknami obaľovalo svetlo pouličných lúčov. Všetci dávno odišli, onedlho odíde i vrátnička. Sledovala som vzor na linoleu a zotrúvala v tej istej polohe.

Hlúpa. Trápna napodobenina baleríny. Otočila som hlavu k zrkadlám. Nikdy nič nedosiahneš. Stále budeš iba tá, ktorá padá.

Padá...

Znova som klesla na linoleum, sledujúc prázdnu dlaň. Cítila som, ako mi cez ňu preteká celý baletný súbor. Stužky špičiek sa ladne spustia pomedzi prsty... tyl za nimi, hudba, potlesk, lupene kvetov, lieky rozmrvené na snežný prach, opona. Buch.

Všetko mi preteká pomedzi prsty.

A ja iba ležím.

Hodiny tikajú, odrátavajú čas.

Stojí.

Hlúpa. Trápna napodobenina baleríny.

2.

Bolo to bežné a prirodzené, a predsa mi dnes na tom prišlo čosi nechutne patetické. Bolo to ako tradícia, ktorú dodržiavame už príliš dlho. Ja a on. Milý, pekný párik. Bozk na líce, obed v hoteli Carlton, jeho matka, ktorá mi podstrkáva katalógy so svadobnými šatami, a svet vysokej spoločnosti, ktorý sa mi otvára napriek tomu, že ja som tá, ktorá má šľachtické korene.

Richardova rodina zbohatla obchodmi na burze ešte začiatkom minulého storočia. Klasický prípad dnešnej majetnej rodiny.

Jeho predkovia boli írski prisťahovalci, po ktorých zdedil zelené oči a ryšavé vlasy a boli jeho prednosťou. Bol výnimočne príťažlivý a ja som sa doňho skutočne zamilovala na prvý pohľad. Pestoval si jemnú bradu a dlhšiu ofinu, čo v kombinácii s jeho dobre stavaným telom, odetým prevažne do luxusných oblekov, spôsobovalo, že sa za ním otočila nejedna žena.

„Dnes si nejaká mlčanlivá,“ oslovil ma, keď sme v tichosti jedli druhé jedlo. Babrala som sa v ňom a presúvala kúsky zeleniny. Chcela som ísť preč, nechcela som s ním sedieť za jedným stolom a tváriť sa, že je stále všetko v poriadku. Odrazu som sa z toho cítila nesmierne unavená. A nie iba z toho. Ako keby môj život žil niekto iný, a ja som často nadobúdala pocit, že sa mi vôbec nepáči, čo robí.

„Prečo si so mnou?“ samu ma prekvapilo, čo som vyslovila.

Zarazene prestal jesť a niekoľko sekúnd sa na mňa len díval. „Čo... nerozumiem.“

„Prečo si so mnou? Prekáža ti moja láska k baletu, miluješ, keď nosím vysoké lodičky, ktoré nenávidím. Neznášam tuho upnuté vlasy, ako máš rád ty, a zbožňujem históriu, čo sa zas nepáči tebe. A aj včera večer som bola s Grace a Lindou na swing párty v Lindy Hop klube.“

Medzi obočím sa mu vytvorila nepatrná vráska. Zakaždým, keď sme tam šli. Robila som to tajne, vedela som, že to nemá rád. História pokladal za niečo, čo je dávno preč a nestojí za to, aby sme sa za ňou obzerali, tobôž nie, aby sme sa „na ňu hrali“, to boli jeho slová.

„Meníš ma, Richard, nechceš ma takú, aká som, a ja som ti to dovolila,“ môj hlas bol tichý, nebola som teatrálny typ.

Oblizol si pery a začal habkať. Odkášľal si, vyháľal sa môjmu pohľadu a ja som si odrazu v celej svojej kráse uvedomila umelosť nášho vzťahu. Zabolelo to. Mala som svoj podiel viny. Položila som obrúsok na stôl.

„Končím,“ povedala som jednoducho. „Nestojím ti ani za to, aby si bol ku mne úprimný.“ Vstala som a aj on bol odrazu na nohách. Vzal ma za ruku. Časníci si nás všimli.

„Nerob tu scény,“ zasyčal a ja som sa trpkou pousmiala. „Sadni si, môžeme sa o tom v pokoji porozprávať.“

„O čom? Cítim sa stratená, a ty mi vôbec nepomáhaš,“ hlesla som utrápene. Nepohlo to ním. Ako som mohla byť taká slepá? Taká hlúpa! „Je to len divadlo, Richard. A mňa to už nebaví. Nechcem takto žiť. Nechcem tento život, ne...“

„Buď ticho,“ zasyčal pri mojom uchu, no držal milý výraz tváre. „Teraz si okamžite sadneš a budeš pekne jesť. Kam chceš ísť a čo chceš robiť? Bezo mňa si nič. Nula. To tvoje trápne tancovanie nemá budúcnosť. Bezo mňa budeš nič. Tak si pekne sadni,“ tón jeho hlasu pripomínal nežné karhanie dieťaťa. Poslúchla som, no vidličku som už do ruky nevzala. Kdesi v hĺbke duše som vedela, že nemá pravdu, lenže presviedčal ma o tom tak dlho, až som mu uverila. Napriek tomu som zodvihla hlavu, a hoci sa mi chvel hlas, predsa som prehovorila. Trela som si ruky o seba.

„Lieky mi môže predpisovať aj niekto iný. Niekto, pre koho budem naozaj len pacient. Medzi nami to zašlo príďaleko.“

„Skutočne?“ posmešný výraz v jeho očiach ma donútil sklopiť oči. Vždy som si pripadala rozbitná. Krehká, melancholická a slabá. Možno to zneužil, a možno som bola iba naivná, keď som odišla s ním. Ako jeho pokusný králik.

Štúdia zastretá závojom o živote na horskej dráhe.

Nikdy som nemala odísť. Nikdy som nemala pripustiť život v bielej sterilnej izbe jeho chladného moderného bytu, kde na mňa padali steny. Bol ku mne dobrý. Kým som bola poslušná.

„Tak mi povedz, čo budeš bezo mňa robiť, bábika? Kam pôjdeš?“

„Možno domov...“

Zaskočila som ho. Pevne som mu pozrela do očí, čo ho rozhodilo. Nečakal, že v sebe objavím toľko skrytej sily. Bola to však iba chvíľková záležitosť. Využila som jeho šok, vstala zo stoličky a vybehla z reštaurácie. Bežala som. Bežala ako o život, hoci som vedela, že démoni bežia so mnou. No samu ma prekvapilo, že jediný pocit, ktorý som si uvedomovala, keď som utekala okázalým schodiskom... bola úľava.

3.

Dívala som sa na naše odrazy v starožitnom zrkadle na dámskych toaletách, kým som si jemne prechádzala rúžom po perách a Grace s Lindou si upravovali vlasy. Tie moje divoké hnedé kučery bolo ťažké krotiť, tak som tam účesom trochu vyčnievala, lebo som nenávidela sponky. Moje zelené šaty mali jemný výstrih a nemali rukávy. Milovala som vintage kúsky, v ktorých som sa cítila ako skutočná súčasť iného sveta. Boli sme rozhorúčené od tanca a toto bol môj svet. Tu som sa cítila sama sebou a dobre.

„Tak fajn, som ready, ideme nazad,“ narovнала sa Grace.

„Počkaj ešte. Nie som hotová,“ hodila som rúž do kabelky a kriticky si premerala vlastný odraz. „Aké máme dnes plány?“ začala som lišiacky.

„Myslela som, že tu ostaneme,“ opáčila Linda, špúliac pery do zrkadla.

„No to v žiadnom prípade. Noc je mladá. Tu začneme, potom pôjdeme do Harleypubu, potom do Vintagegarden, do Cira... Tam rozhodne musíme ísť! A v Melodybell majú nové koktaily, tam určite musíme ísť. A potom...“

„Brzdi, brzdi,“ zarazila ma Grace so smiechom. „Dnes si nás vytiahla do kina, na shopping, boli sme v novej vintage kaviarni,

kde si chcela vidieť Muchove obrazy, ktoré tam majú vo výzdobe, a dokonca si stihla aj baletný tréning. Kým som sedela na lavičke ako zdochlina, ty si šéfa súboru dostala do varu. Tancovala si ako šialená. A bola si famózna. Kde berieš toľkú energiu? Dnes ti nestíham, miláčik, fakt.“

Zasmiala som sa. „Život je krátky, nebudeme tu čakať na starobu. Tak poďme!“

Schmatla som ruku smejúcej sa Lindy a tá zasa prstami zachytila Graceine. So smiechom sme sa vrátili do sály. Swingová hudba nás okamžite vtiahla do víru tanca. Speváčka spievala rýchlu tanečnú skladbu a my sme boli všetky vo svojom živle. Saxofonista si šiel vyfúkať pľúca, rytmus sa zrýchľoval a všetko lietalo. Grace nosila drinky a ja som zaphávala ústa hlásku, ktorý mi hovoril, že na lieky sa nepije. Kašľať naň! Dnes som kráľovná, dnes by to šlo! Dnes by som mohla otvoriť dvere a vykročiť do sveta navždy zdravá.

Linda mi podala cigaretovú špičku.

Noc bola ešte mladá a svet bol jedno veľké javisko ako vo vile u Gatsbyho!

Skoré ráno sa nenápadne vkrádalo do okien mojej spálne. Sedela som na posteli v zhrbenej polohe. Ticho, pohrúžená v myšlienkach, s mobilom v ruke. Nebola som schopná ani zrušiť hovor. Ukončil ho ktosi na druhej strane. Po tej správe mi došlo, že som čakala pridlho. Že som to odkladala, odsúvala. A teraz je už neskoro. Richard sa mi od rána pokúšal niekoľkokrát dovolať, nechal mi niekoľko hlasových správ i esemesiek. Nebola som schopná s ním hovoriť ani mu napísať.

Starká Mína zomrela a svet padol do prachu. Neverila som, že sa stovky črepín budú dať zlepíť. Mysľou mi preletela stará, zatúlaná spomienka na porcelánovú misu so vzorom čerešní. Spadla

na schody a rozbila sa na márne kúsky. Nik ju nezlepil. Nevie, komu patrila, ani kto ju rozbil. Moju myseľ napĺňalo množstvo podivných spomienok, ktoré vyvierali odnikiaľ. Vlastná myseľ bola mojím nepriateľom. Chcela som spať a nemyslieť na veci, ktoré mi boli známe i neznáme zároveň. Chorá. Chorá na hlavu! Opakovala som si to ako mantru, kým sa izba plnila stmievaním a ja som stále ostávala v rovnakej polohe.

„Ema, dofrasa, nehovor mi, že tu ležíš celý deň!“ kričal, keď vošiel dovnútra. Ešte stále sme žili spolu v jeho sterilnom byte, kde nebolo nič nemoderné okrem mňa. Zrejme sa vrátil z nemocnice. „Vzala si si dnes lieky? Ema, komunikuj so mnou, no tak...“ triasol so mnou, no bez liekov som bola ako handrová bábika.

„Starká zomrela,“ vyšlo zo mňa cudzo a ticho.

Zakľal. Hovoril čosi o tom, ako ho to mrzí, ale nepočúvala som ho. Bránil mi vrátiť sa domov, hoci to balil do fráz uvidíme, možno neskôr, teraz nemôžem, na konci leta, na jeseň, na Vianoce, na...

Starká mala pravdu. Nikdy som nemala odísť. Nikdy som nemala odísť s ním. Bola som však zmätená a zamilovaná. Doma ma ubíjali veci, ktorým som nerozumela, a dlhšie či kratšie pobyty v sanatóriu. Sľuboval mi nebo, no dostala som očistec. Raz to bolo dobré, potom zlé. Až som niekedy naozaj nevedela, kto z nás dvoch má väčší problém.

Musím sa vrátiť domov. Musím sa vrátiť domov.

Znova mi čas tečie pomedzi prsty a mne sa zdá, že už je aj tak všetko nepodstatné.

Dve Emy

1. kapitola

Mohla som ísť do Viedne, no neurobila som to. Vlastne... keď som Richardovi šplechla do tváre, že sa môžem vrátiť domov, nebola som si istá, ktorý domov mám na mysli. Či ten v kaštieli na východe Slovenska, ktorý bledol v mojich detských spomienkach, alebo ten vo viedenskom byte, ktorý starká prenajala, keď so mnou chodila na špecializované vyšetrenia a pobyty na súkromnej psychiatrickej klinike.

Domov...

Keď myslím na domov, v podstate vidím oheň, takže to miesto je zrejme kaštieľ. Plamene spaľujú moje spomienky tak veľmi, že z nich ostáva nejasný popol. Pred šiestimi rokmi takmer zhorel. Pálava si vzala môjho otca i mamu, ktorej bežal na pomoc. Ja som prežila o vlások a odvtedy to s mojím životom ide z kopca.

Vo Viedni, kam ma starká vzala, som sa cítila cudzo, za čo do veľkej miery mohol môj zdravotný stav. Pobyt v cudzom meste mi však priniesol trochu pokoja. A hlavne... priniesol mi do života Richarda.

Zovrela som volant silnejšie, ako som mala v úmysle, a v tej chvíli som pri ceste zbadala značku. Benzínová pumpa. Nepotrebovala som dotankovať, musela som sa narovnať a dýchať. Už som nebola ďaleko a odháňala som myšlienky na to, ako je možné, že som to zvládla. Podľa Richarda som bola neschopný, nesamostatný tvor. Z nás dvoch bol lekár on, takže mal zrejme pravdu. Mrkla som na hodinky, ešte nebol čas na ďalšiu tabletku. Brala som ich naozaj svedomito.

Len čo som vystúpila von a ovanul ma svieži májový vietor, zazdalo sa mi, že sa moja nálada o stupeň vylepšila. Určite k tomu dopomohli i moje nové šaty. Od odchodu z New Yorku som si tvrdohlavo hovorila, že budem chvíľu žiť podľa seba. Preto som si ich kúpila. Obdivovala som ich vo výklade, odkedy ich tam vystavili, a tak veľmi som po nich túžila! Lenže Richard vždy gúľal očami. No mne sa zapáčili na prvý pohľad. Vedela som, čo mu na nich prekážalo, a keďže som ho nechcela dráždiť, ustúpila som. Ako v mnohých iných veciach. Šaty mali žltú farbu a boli posiate drobnými kvetmi. To by však Richarda nezaujímalo. Podstatný bol decentný výstrih s golierom, krátke rukávy, áčková sukňa a drobné gombíky na prednom diele. Letné šaty v strihu päťdesiatych rokov. Neznášal, keď som nosila čokolvek, čo nebolo z tohto sveta, ako zvykol hovoriť. Ani moje sandále na nízkom podpätku s tenkým remienkom vpredu by sa mu nepáčili. Keď som vošla do nízkej budovy, pocítila som na sebe množstvo pohľadov a stuhla som. Necítila som sa dobre, keď som bola stredobodom pozornosti. Kávu som však potrebovala.

„Prepáčte, máte krásne šaty,“ pristavila ma žena s kávou v ruke. V kostýme, slnečných okuliaroch na vlasoch, vysokých lodičkách a s bezchybným mejkapom vyzerala seabedomo a dôležito. Presný opak mňa. Vypleštila som oči a zrýchlil sa mi dych.

„Ďakujem,“ pokúsila som sa vylúdiť aspoň slabý hanblivý úsmev a pratala som sa k pokladnici, aby som si tichým hlasom objednala dvojité espresso a šišku. Potrebovala som cukor, vo vypätých situáciách bol ako cigarety, ktoré si zvykla dopriať Linda. Ja som si občas dala iba tú v špičke, malo to glanc.

Zapadla som do posledného boxu, kde ma nebolo vidno. Triasli sa mi ruky. Zvonenie telefónu a hlavne pohľad na meno volajúceho mi však znovu vrátili pevnú pôdu pod nohami.

Spamätaj sa, dohovárala som si v duchu, posmeľovala sa. Dala si sa na to, tak to musíš zvládnuť! Keď som zdvihla hovor, myslela

som na Richardove tvrdenie o tom, že počasie, nové šaty ani kamarátka, ktorá zavolá, nemajú výrazný vplyv na maniodepresívnu psychózu, ktorou trpím.

V každom prípade, odkedy som ho opustila, nebola som si už istá ničím. Zdalo sa mi, že som si všetko dobre premyslela, no v podstate ma poháňala iba jedna vec. Smrť starkej. Musím stihnúť pohreb, musím sa s ňou rozlúčiť. Čo bude ďalej, nad tým som neuvažovala. Naozaj som sa však snažila. Úporne som zbierala všetky úlomky svojej krehkej a slabej povahy, ktoré aspoň trochu zaváňali odvahou. Vždy sa mi zdalo, že ženy v mojom rode boli silné a odvážne, len ja som sa nejako nevydarila. Uvažovala som nad tým, aký podiel na mojej melanchólíi a krehkosti má Richard, lebo som mu taká vyhovovala. Kládla som si však aj logickú otázku, kde by som bola bez neho.

Na tej klinike bol na stáži. Vďaka tomu, že sa o mňa začal bližšie zaujímať, pochopil, čo sa so mnou deje. Stanovil diagnózu, správnu medikáciu a môj stav sa zlepšoval. Vďaka tomu, že som svoj čas delila najmä medzi balet a čítanie, pretože som introvert, som zistila, čo všetko by ma čakalo v psychiatrických zariadeniach, keby som sa narodila o sto rokov skôr. Vrátila som sa do normálneho života, znova som tancovala a on zbožňoval moju výnimočnosť. Aspoň to vždy tvrdil. Preto som nedala na rady starej mamy a odišla som s ním do Štátov. Na rok. A teraz sa vraciam domov.

Domov... do kaštieľa, z ktorého blednú moje detské spomienky. Pravdou však bolo, že som na Richarda nevedela celkom zabudnúť. Ako keby som ho po všetkom, čo pre mňa spravil, nedokázala úplne opustiť. Časť zo mňa mala plán vrátiť sa po pohrebe späť.

„Grace?“ zodvihla som mobil a cez presklenú časť som sa dívala na blízku cestu. Bola som sotva pol hodiny od dediny, kde stál kaštieľ.

„Ema! Tak ako? Vrav! Odkedy si odišla, trpím, ako to zvládaš.“ Potešila ma jej starostlivosť. Predstavila som si jej srdcovitú tvár orámovanú vlnitými hrdzavými vlasmi, ktoré nosila ostrihané po pleciah. Veľmi jej sedeli dobové účesy, z tej mojej kučeravej masy sa nedalo vykúziť nič. Na balet sme chodili spolu. Baletnú školu madam Traskovovej sme absolvovali ako jedny z najlepších. Tvrdá drina v súbore bola odmenou. A my sme naozaj dreli. Môj zdravotný stav mi však komplikoval život. Teraz sme boli súčasťou baletnej scény a byť môjho výrazného talentu, dávno ma pre moje stavy vyrazia.

„Nuž... už som skoro tam, Grace, sama tomu neverím,“ povedala som popravde.

„Tam?“ hlesla udivene.

„Áno. Lietadlo do Viedne...“

„Páni!“

„... potom prestup na ďalšie do Košíc a...“

„Fíha!“

„... tam som si prenajala auto. O nejakú polhodinu by som mala byť na mieste.“

Chvela som sa z jej uznanlivých výkrikov. Toto sa na mňa nepodobalo. Nemala som rada nové veci, vyhovovala mi zabehaná rutina, dokonca som nebola ani len niekto, kto vyhľadáva nové priateľstvá. Pravdou bolo, že som sa za svoju slabošskú povahu hanbila, no nedokázala som s tým nič urobiť. Úspechom bolo i to, že som si prestala od nervozity obhrýzať nechty. Vďaka Richardovi.

„Som... šokovaná, Ema, to je fantastické. Som na teba taká hrdá. No prečo si chcela ísť sama? Prečo si nedovolila Richardovi, aby šiel s tebou?“ Grace som mala rada, vedela o mne veľmi veľa. No akýsi pud vnútornej hrdosti mi nedovoľoval zveriť sa jej s tým, ako sa ku mne Richard správa, keď sme sami. Videla iba pozlátku. A tá bolo krásna.

„Nesúhlasil s tým, aby som odišla. Ale ja som musela... chápeš to, však.“

„Samozrejme. Je len pochopiteľné, že potrebuješ stihnúť pohreb starkej. Zrejme mal veľa práce a nemohol odísť hneď. Určite však za tebou príde, uvidíš,“ chlácholila ma. „Obzvlášť, keď mu povieš, že si to zvládla, Ema! Naozaj som na teba pyšná.“

Dojímalo ma, ako si o mňa robila starosti.

„Ďakujem ti, Grace, naozaj si to veľmi cením. A... kiežby si mala pravdu. Ozvem sa ti znovu. Skutočne si vážim tvoje priateľstvo aj to, že na mňa myslíš.“

„To je v pohode. Aj keď... mala by som sa na teba hnevať. Za Odette,“ dodala so smiechom. „Čo už. Máš proste dar od Boha a to nemá každý. Som rada, že si moja priateľka. Dúfam, že sa vrátiš. Lindy Hop zatvárajú, chystá sa veľká rekonštrukcia. Na otváračke nemôžeme chýbať.“

„Páni, tak na to som naozaj zvedavá. Mne sa to tam páčilo už teraz. Pomaly pôjdem, drž mi palce, nech to dotiahnem do konca. Keď som sa už na to dala.“

Rozlúčili sme sa a vložila som mobil do kabelky. Dopila som zvyšok kávy a papierový pohár s vreckom od šišky som vyhodila do smetného koša. Vrátila som sa do auta, nadýchla sa, vydýchla a naštartovala. Zaradila som sa do slabej premávky. Po newyorských cestách, ktoré som brázdila ako pasažier taxíka či hromadnej dopravy, to bola obrovská zmena. Prešla som poslednou dedinou, sledovala krivku na GPS navigácii a hladko došla do cieľa.

Tabuľa pri ceste hlásala nápis *Súkromný pozemok* a ja som zišla po pravej strane na štrkom vysypanú príjazdovú cestu lemovanú stromami. Vošla som priamo na malé parkovisko a zaparkovala vedľa strieborného citroenu. Vystúpila som takmer bez dychu. Výhľad mi vzal slová aj ďalší nádych. Priamo pred mnou sa rozprestierali vysoké hory a medzi nimi sa hadila

Ružínska priehrada. Dedina Fönixhuta, na konci ktorej takmer pri hustom lese stál kaštieľ, sa nachádzala v lone prírody. Ako z pohľadnice. Na jazyk sa mi tlačil názov lesa i toho vedľajšieho... no nejako som tie spomienky nemohla zachytiť. Tak som si iba vychutnávala nádherný pohľad, ktorý mi spôsobil zimomriavky a zvieranie v hrudi. Moje detské spomienky tu zrejme boli krásne. Pokochala som sa výhľadom na hladinu, trblietajúcu sa v lúčoch zapadajúceho slnka, i na mólo, stojace kúsok nižšie. Pohla som sa k budove, ktorú z väčšej časti zakrývali stáročné duby. Kráčala som pomaly, štrk mi chrupčal pod nohami a v hlave mi bilo: *Som doma. Som doma.* No starká tu už nie je. Rozdýchala som slzy, ktoré sa mi tlačili do očí, a obišla malú fontánu obkolesenú kríkmi. Zurčala v nej voda. Majestátny vchod lemovalo rozdvojujúce sa schodisko. Jeho dve krídla tvorili rám skalke v tvare kruhu. Vyšla som ľavou stranou, pokúšala som sa nesledovať kaštieľ. Bude dosť času aj potom. Musím nájsť niekoho zo svojich príbuzných a zistiť, čo sa vlastne starkej stalo. Ako to, že zomrela len tak z ničoho nič? Mala síce úctyhodný vek, no bola čiperná a samostatná. Zakladala si na tom, že nepotrebuje žiadnu asistentku. Dokonca plávala! Dokázala sa starať sama o seba, hoci mala logicky kuchárku i upratovačky. Zrejme aj záhradníka, pomyslela som si, kým som vošla dovnútra, a predsa si neodpustila jeden pohľad na udržiavanú zeleň pri kaštieli.

Vo vestibule, kam som vstúpila, panoval chlad starých múrov. Lutovala som, že som si sveter nechala v aute. Topánky mi klopkali po zlatohnedej mramorovej dlažbe, keď som ďalšími dverami vošla do malého foyeru, ktorému kraľovalo tmavé schodisko. Rozdvojovalo sa a tu dolu vytváralo dve pôsobivé klenby. Na ľavej strane kúsok od schodov boli dvere a na pravej sa otvárala chodba. Nechcela som zisťovať, kam vedie, nebola som tu roky. Vystúpila som na prvý schod a rozhodla sa neporovnávať svoje vyblednuté spomienky s touto vynovenou tvárou kaštieľa.

Kráčala som vyššie, kde sa od bielych stien so štukovými ozdobami odrážalo viac svetla ako dole, kde neboli okná. Tu, nad podestou, boli do hrubej steny vsadené dve okná vyplnené matnými sklenenými tabuľkami. Šla som ďalej.

„Haló, je tu niekto?“ ozvala som sa, lebo ani na poschodí som nikoho nestretla.

Stála som priamo pred zatvorenými dvojitémi dverami. Ich biele krídla zdobili pozlátané detaily a kľučky. Jedáleň? To slovo mi prebehlo myslou. Na stenách som zahliadla obrazy. Zväčša krajiny, zver, na jednom bola podoba kaštiela, azda z čias jeho postavenia.

„Hľadáte niekoho?“ zjavila sa v chodbe na pravej strane mladá žena. Nohavicový kostým, lodičky, okuliare na očiach a vlasy v decentnom uzle. V jednej ruke držala mobil, v druhej peknú kôpku spisov a v uchu mala slúchadlo. Nejaká moja príbuzná?

„Nuž áno,“ neisto som prestúpila z nohy na nohu a cítila sa pri nej ako patetická víla. „Som Ema Gillányiová, prišla som... niekto mi volal... starká...“ Výborne, Ema, ide ti to skvele. Zrejme som všetku odvalu vyčerpala.

„Ach, to ste vy. Hermína Gillányiová bola úžasná žena, mala som ju rada. Je veľká škoda, že odišla. Hoci deväťdesiatosem rokov je ozaj úctyhodný vek.“

„Ako sa to vlastne stalo? Prečo? Telefonovala som s ňou každý deň a tvrdila, že je všetko v poriadku.“

Musela som sa dozvedieť dôvod. Akoby som celú túto cestu podstúpila iba preto, aby som zistila, či je to moja vina. Či som sa mala vrátiť už skôr. Či som sa mala vymaniť spod vplyvu Richarda. Či...

„Ani som sa nepredstavila. Zora Lettrichová,“ podávala mi ruku a ja som ju prijala. „Bytová architektka. Posledné roky pomáham... pomáhala som... vašej starkej pri opravách tohto skvostu,“ rozhliadla sa uznanlivo, s pýchou, ale i s láskou.

Očividne to tu mala rada. Nikdy sme sa nestretli a ja som to pripisovala tomu, že posledné roky som sa viac ako tu zdržievala v rôznych nemocniciach a ústavoch. „Mína mala choré srdce. Brala lieky. Vždy však všetko zľahčovala. Zomrela v spánku. Netrápila sa, nemala bolesti, jednoducho... sa už nezobudila.“

Sťažka som prehltna. Aj tak som tu mala byť. Mala som prísť skôr. Mala som sa vymaniť z Richardovho vplyvu, skôr než ma z neho nasilu vytrhla smrť starkej. Na niektoré veci bude už navždy neskoro.

„Iste ste po ceste unavená a na prehliadku kaštieľa nemáte náladu. Vaša izba je pripravená, môžete si oddýchnuť. A kuchárka Katka je síce už preč, ale v chladničke či komore iste nájdete nejaké jedlo.“

Nemala som čo povedať. Doľahla na mňa strašná únava. Už toho na mňa bolo priveľa. Na moju povahu a zdravotný stav obzvlášť.

„Kedy je pohreb?“ spýtala som sa, kráčajúc bielou chodbou s klenbovým stropom za Zorou. Míňali sme dvoje dverí, lampy v tvare svietnikov na stenách medzi nimi a ja som sa dívala na štukové ozdoby pod stropom. Koberec v machovozelenej farbe tlmil naše kroky. Otvorila posledné dvere a voviedla ma dnu. Takmer som prestala dýchať. Toto bola izba z mojich snov. Žiadna sterilná biela s modernou posteľou, sklo, chróm či anti-koro ako v Richardovom hypermodernom byte. Izba mala oproti dverám dve okná, jedno z nich bolo otvorené a dovnútra vháňalo jemnučké záclony, siahajúce až po zem. Po ľavej strane stála vitrína a stolík s dvoma čalúnenými stoličkami s poťahom v marhuľovom odtieni oranžovej. Všetok nábytok vrátane majestátnej postele so žltými závesmi, uviazanými k vysokým stĺpom, mal vanilkovú farbu a zdobenia v pozlátenej farbe. Železné úchytky boli o niečo tmavšie ako ozdoby. Na nízkej pohovke vedľa dverí sedeli bábiky. Staré porcelánové bábiky. A nad ňou visel obraz.

Bol na ňom výjav s baletkami. Degas. Kúsok ďalej som zahliadla pootvorené dvere. Kúpeľňa? Šatník?

Lenže nie toto všetko, celá táto nádhera, ktorá lahodila mojim očiam a duši, bola v tej chvíli podstatná. Omnoho dôležitejšie bolo čosi iné. Niečo, čo okamžite pritiahlo môj pohľad, len čo som prvý raz nazrela do izby.

„Kde sa tu vzali?“ šokovane vošla Zora do miestnosti a ja za ňou. „Zrejme som jediná, kto nevedel o vašom príchode,“ so smiechom pokrčila plecami. „Tak... oddýchnite si. A...“ zosmutnela. „Úprimnú sústrasť, skutočne sa ma smrť vašej starej mamy hlboko dotkla,“ pozrela na mňa smutným pohľadom a pohľadkala ma po ramene. Potom odišla a nechala ma samu. Klesla som na stoličku s vypletaným operadlom v barokovom štýle a dľaňou opatrne prešla po kvetoch. Tulipány. Čerstvo narezané, rozvoňávali v slnkom a vánkom naplnenej izbe ako spomienka. Dávna, na niečo krásne. Nevedela som, kto ich sem dal. Oprela som sa o stoličku, a hoci mi hlava šla prasknúť z milióna myšlienok, hoci izba bola tak čarovne zariadená, že som sa mohla kochať pohľadom na každý jej centimeter, predsa som nemohla odtrhnúť oči od tulipánov. Ale čo to znamenalo a prečo sa ma to dotklo, to som netušila.

2. kapitola

Bežím lesom a niekde padne výstrel. Neobzerám sa, mám panický strach. Mesačné svetlo sa ťažko prediera pomedzi konáre, dávam pozor, aby som v tme nezakopla o koreň. Brechanie psov. Hlasy. Nemecké. Erdžanie koní. Znova výstrel. Desivá tma. Stojím, obzerám sa, stratila som smer. Panika vo mne rastie do obľudných rozmerov.